

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/29/2014
Identifikačné číslo spisu:	1012201005
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2015
Meno a priezvisko:	CSc., JUDr. Eva Babiaková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1012201005.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: Rímskokatolícka cirkev, Bratislavská arcidiecéza, so sídlom Špitálska 7, Bratislava, IČO: 42 131 685, proti odporcovi: Mestská časť Bratislava - Petržalka, so sídlom Kutlíkova 17, Bratislava, IČO: 00 603 201, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu Sp.zn.: 2012/6055/13-Ha zo dňa 5. apríla 2012, o odvolaní odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/59/2012-18 zo dňa 17. februára 2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/59/2012-18 zo dňa 17. februára 2014, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením č. k. 4Sp/59/2012-18 zo dňa 17. februára 2014 podľa ustanovenia § 104 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zastavil konanie o odvolaní navrhovateľa proti rozhodnutiu odporcu Sp.zn.: 2012/6055/13-Ha zo dňa 5. apríla 2012 z dôvodu, že podľa názoru krajského súdu nemal právomoc vo veci konať, nakoľko príslušným na prejednanie podaného odvolania je Okresný úrad Bratislava, ako druhostupňový správny orgán.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že navrhovateľ žiadal preskúmať rozhodnutie odporcu, ktorým mu odporca uložil pokutu vo výške 3000 € za neudržiavanie čistoty a poriadku na nehnuteľnostiach - pozemkoch parc. č. 5772/4 a 5775/3 na Kaukazskej ulici, ktorých vlastníkom je navrhovateľ, čím podľa názoru odporcu porušil § 3 ods. 1, 2 Všeobecne záväzného nariadenia č. 4/2004, ktorým sa dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie č. 1/2001 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava - Petržalka, upravujúce starostlivosť o verejný poriadok a zeleň na území Mestskej časti Bratislava - Petržalka, t.j. povinnosť stanovenú v rámci starostlivosti o životné prostredie.

Podľa názoru krajského súdu je nespochybniteľnou skutočnosťou, že odporca má v zmysle zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave (ďalej len „zákon o hlavnom meste“)

zákonné oprávnenie konať vo veciach svojej originálnej samosprávnej právomoci (výkon samosprávnej pôsobnosti obce), ako aj v rozsahu určeného zákonom vo veciach právomoci, prenesenej na neho štátom (prenesený výkonom pôsobnosti štátnej správy). V danom prípade aj o ochrane a tvorbe životného prostredia v mestskej časti (§ 7a ods. 2 písm. c/ zákona o hlavnom meste), pričom s poukazom na § 15 ods. 2 písm. a/ zákona o hlavnom meste má oprávnenie vydávať všeobecne záväzné nariadenia a v rozsahu § 28 ods. 2 zákona o hlavnom meste ukladať pokuty, teda správne akty, ktorými sa zasahuje do práv a oprávnených záujmov fyzickej alebo právnickej osoby.

Krajský súd uviedol, že i keď § 2 zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky výslovne neuvádza, že by oblasť starostlivosti o životné prostredie patrila medzi výkon pôsobnosti prenesený štátom na obec, s poukazom na logický a systematický výklad tohto zákonného ustanovenia je potrebné konštatovať, že správne trestanie, ktorým v prejednávanej veci bezpochyby je uloženie sankcie navrhovateľovi, je vždy preneseným výkonom štátnej správy na obec - odporcu.

Ďalej potom uviedol, že v zmysle § 28 ods. 4 veta druhá zákona o hlavnom meste, § 53 a § 58 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“) a § 5 ods. 2 písm. a/ zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v druhom stupni vykonáva štátnu správu starostlivosti o životné prostredie vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná obec, okresný úrad.

Krajský súd zdôraznil, že právna úprava preskúmavania správnych rozhodnutí (včítane rozhodnutí sankčnej povahy) sa riadi zásadou dvojinstančnosti správneho konania čo znamená, že na preskúmanie rozhodnutia je príslušný zásadne správny orgán druhého stupňa. Pri preskúmaní priestupkov ako aj iných správnych deliktov treba s poukazom na § 53 Správneho poriadku vychádzať najmä z § 83 ods. 2 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, podľa ktorého návrh na preskúmanie rozhodnutia o priestupku súdom možno podať až po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku v správnom konaní.

Z uvedeného je podľa názoru krajského súdu zrejmé, že štátnym orgánom, príslušným na rozhodnutie o podanom odvolaní navrhovateľa je správny orgán druhého stupňa, ktorým je s poukazom na cit. § 5 ods. 2 písm. a/ zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov okresný úrad - v danom prípade Okresný úrad Bratislava. Preto až právoplatné rozhodnutie tohto druhostupňového správneho orgánu môže byť predmetom súdneho prieskumu postupom podľa § 247 a nasl. O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie odporca a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie krajského súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Podľa názoru odporcu krajský súd rozhodol v rozpore so zákonom, pretože pri posudzovaní veci vychádzal z právnych predpisov, ktoré danú problematiku neupravujú.

Na daný prípad, v ktorom rozhodoval starosta, sa podľa názoru odporcu vzťahuje zákon č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov, a to konkrétne § 28 ods. 2 písm. b/. Rozhodovanie podľa citovaného ustanovenia je samosprávnou pôsobnosťou obce, a to aj vzhľadom na ustanovenia § 4 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a § 4 ods. 2 zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky, odhliadnuc od faktu, že samotný zákon č. 377/1990 Zb. upravuje len samosprávnou pôsobnosť Bratislavy a v žiadnom prípade neupravuje prenesený výkon pôsobnosti štátnej správy. V takom prípade na konanie starostu sa vzťahuje Správny poriadok s odchýlkami ustanovenými v § 27 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov v spojení s § 29 zákona č. 377/1990 Zb., podľa ktorého o odvolaní proti rozhodnutiu vo veci územnej samosprávy rozhoduje súd, ak osobitný predpis, v tomto prípade zákon č. 377/1990 Zb., neustanovuje inak. Zákon č. 377/1990 Zb. tento vzťah neupravuje inak.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedol, že voči napadnutému uzneseniu súdu prvého stupňa nemá námietky a navrhuje odvolanie odporcu zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej príhode ide o prieskum rozhodnutia, ktorým bola navrhovateľovi uložená pokuta vo výške 3.000 € za neudržiavanie čistoty a poriadku na nehnuteľnostiach - pozemkoch parc. č. 5772/4 a 5775/3 na Kaukazskej ulici v k.ú. G., ktoré vlastní (porušenie § 3 ods. 1, 2 Všeobecne záväzného nariadenia č. 4/2004, ktorým sa dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie č. 1/2001 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava - Petržalka).

Spornou zostáva otázka, či odporca konal pri ukladaní sankcie ako orgán výkonu štátnej správy, alebo ako samosprávny orgán.

Správne trestanie nie je pôvodnou kompetenciou samosprávy, ale je nevyhnutné ju odvodzovať od pôvodných kompetencií štátu. Trestanie na určitom území (výkon trestnej právomoci) pramení z princípu suverenity a je vždy spojené so štátnou mocou. Z tohto dôvodu je správne trestanie a jeho výkon na príslušnom území preneseným výkonom štátnej správy. Správne trestanie má jednotný právny režim pre administratívne previnenia (minor offences) vo forme priestupkov a iných správnych deliktov v tom, že sa uskutočňuje v dvojstupňovom administratívnom konaní. Rozdielny právny režim spočívajúci vo vylúčení druhého stupňa pre správne delikty fyzických osôb (tie sa v zásade odlišujú od priestupkov iba tým, že ide o fyzickú osobu podnikateľa), by bol neproporcionálnou diferenciou v jednotnosti princípov správneho trestania i trestania ako takého.

Vo veciach priestupkov, ako aj vo veciach správnych deliktov je nesporne snahou zákonodarcu vytvárať jednotný procesný režim správneho trestania, s možnosťou súdneho prieskumu správneho rozhodnutia až po právoplatnom skončení správneho konania. Takáto právna úprava zákonom ustanovuje postavenie obce (mestskej časti) nielen v konaní o priestupkoch, ale aj v konaní o správnych deliktoch, ako správneho orgánu pri prenesenom výkone štátnej správy a súčasne vylučuje jej postavenie samosprávneho orgánu. Správne trestanie je súčasťou všeobecnej štátnej správy, kde ústredným orgánom podľa § 11 písm. b/ zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

V súlade s princípom právnej istoty, v zmysle ktorého sudy majú v rovnakých alebo analogických situáciách rozhodovať rovnako (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 192/06 z 03.11.2006), Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzal z ustálenej rozhodovacej praxe (napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Rks/1/2011 zo dňa 30.05.2011, sp. zn. 5Rks/2/2011 zo dňa 10.10.2011), ktoré boli správnym kolégiom najvyššieho súdu prijaté ako judikáty, a v ktorých išlo o obdobnú skutkovú a právnu vec.

Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne poukazuje na rozhodnutie sp. zn. 8Rks/1/2012 zo dňa 22. marca 2012 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 5/2012, rozhodnutie č. 89 „Prejednanie a rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu obce o uložení pokuty za iný správny delikt podľa zákona č. 219/1996 Z. z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických záchytných izieb v znení neskorších predpisov patrí do právomoci Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky“), z ktorého vyplýva, že administratívne konanie o správnych deliktoch fyzických osôb, prejednávaných obcou v prvom stupni, je dvojstupňové.

Z uvedených dôvodov je zřejmé, že v predmetnej veci krajský súd rozhodol správne, keď malo byť

odvolanie navrhovateľa voči rozhodnutiu odporcu postúpené po zastavení konania podľa § 250d ods. 3 O.s.p., za použitia § 246c a § 104 ods. 1 O.s.p. vecne a miestne príslušnému odvolaciemu orgánu - t.j. okresnému úradu v sídle kraja, v danom prípade Okresnému úradu v Bratislave, ktorý rozhoduje o opravných prostriedkoch odporcu ako odvolací orgán, nakoľko právomoc krajského súdu v danej veci rozhodovať o opravnom prostriedku odporcu nie je daná.

Až právoplatné rozhodnutie tohto druhostupňového správneho orgánu je preskúmateľné súdom na základe žaloby podľa § 70 Správneho poriadku, § 247 a nasl. O.s.p., § 83 ods. 2 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch a § 3 ods. 2 písm. c/ a ods. 3 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/59/2012-18 zo dňa 17. februára 2014 ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 v spojení s § 250 ja ods. 2 posledná veta O.s.p.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľovi žiadne trovy nevznikli a odporcovi, ktorý nemal v odvolacom konaní úspech náhrada trov konania zo zákona neprináleží.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.